

Bieden verkiezingen hoop op verandering? Vrede blijft afwezig in Israël en Palestina

Op 9 april 2019 waren er verkiezingen in Israël. Verkiezingen zijn een cruciaal onderdeel van elke democratie. Brengen verkiezingen hoop op verandering? Betekenen zij een nieuw begin of juist hetzelfde als tevoren of zelfs erger? Kiezers kozen voor een status quo en voor de voortzetting van rechts beleid. Zij kozen voor de voortzetting van het conflict in plaats van het bewerkstelligen van vrede met hun Arabische 'neven'.

Sindsdien is premier Benjamin Netanyahu er niet in geslaagd om binnen de gestelde tijd een nieuwe regering te vormen en zijn er nieuwe verkiezingen aangekondigd voor september 2019. Israël is een sterk verdeelde samenleving. Palestijnse burgers van Israël (22%) zijn er niet in geslaagd mee te stemmen.

Rechten van minderheden in Israël

Een vijfde van Israëls burgers zijn in het verleden illegaal verklaard en dat is één reden waarom zo weinig Arabische burgers zijn gaan stemmen. In werkelijkheid is de overgrote meerderheid van Palestijnse burgers in Israël gezagsgetrouw en draagt zij bij aan de opbouw van het land. Zij werken overal in het land, betalen belastingen, respecteren de wet, dragen bij aan de economie, doceren aan universiteiten en zorgen voor alle Israëli in ziekenhuizen en klinieken. Zij zijn onderdeel van de Israëlische samenleving, waarom dan deze discriminatie? Wij kunnen slechts de Arabische burgers aanmoedigen om te gaan stemmen in september.

Religie en natie

Israël beweegt verder naar rechts. De meerderheid zwijgt. De Israëlische samenleving wordt steeds meer religieus en conservatief en steeds minder tolerant. De ambitie om een samenleving te zijn die gebaseerd is op gelijkheid bestaat in werkelijkheid niet meer.

Verdeeldheid en uitsluiting zijn verergerd sinds de goedkeuring van de Basiswet op de Joodse natiestaat van 19 juli 2018¹. Israël zou de natiestaat moeten zijn van Israëlische mensen, met volledige politieke,

¹ <https://www.timesofisrael.com/final-text-of-jewish-nation-state-bill-set-to-become-law/>

burgerlijke en individuele rechten voor alle burgers. Een niet-Jood kan geen lid worden van de Joodse natiestaat zonder van geloof te veranderen. Jood zijn is niet slechts lid zijn van een natie, maar ook behoren tot een bepaalde godsdienst. Dat is een fundamenteel probleem. Religie en staat zouden twee aparte identiteiten moeten zijn en gescheiden moeten functioneren. Tot een natie behoren zou inclusief moeten zijn. Vrijheid van godsdienst en geloof is een mensenrecht. Alle burgers dienen gelijk te zijn!

Vrede is geen prioriteit

Vrede ontbreekt niet slechts in de praktijk, het is ook van de politieke agenda verdwenen, zowel nationaal als internationaal. De uitkomst van de verkiezingen brengt geen nieuwe dynamiek op gang, zeker niet in de richting van een constructief vredesproces met de Palestijnen. Aan beide zijden van het conflict heerst de stellige overtuiging dat er aan de andere kant geen vredespartner is.

De acceptatie dat er geen partner is laat de huidige en toekomstige leiders toe om niet concreet te hoeven werken aan de belangrijkste existentiële kwestie waarmee Israël geconfronteerd wordt: de kwestie van zijn grenzen, de personele samenstelling van de volken die onder Israëlische controle leven en hun fundamentele politieke en mensenrechten.

De belangrijkste drijfveer van Israëlische politici bestaat uit het voorkomen van oorlog en terroristische aanvallen om Israël veilig te houden. De veiligheid van de Israëlische bevolking staat voorop. De Israëlische regering heeft het recht en de plicht om zijn mensen te beschermen. Je bevolking beschermen is een morele plicht. Maar verdedigen betekent daarom niet je grondgebied uitbreiden door de verdere ontwikkeling van nieuwe nederzettingen en het voortzetten van de bezetting van Palestijns gebied. Veiligheid voor jouw/voor een bevolking kan alleen als er ook veiligheid is voor andere naburige bevolkingen.

Het huidige leiderschap in Israël en dat aan Palestijnse zijde zullen de kloof tussen hen beiden niet dichten betreffende de fundamentele kernkwesties waar ze het over eens moeten worden. De belangrijkste daarvan is de acceptatie van de twee naties als een realiteit. De aanvaarding van elkaars bestaan is de start van een vredesproces dat moet leiden naar een situatie met voldoende garanties voor beide volkeren.

Gedurende de afgelopen twee termijnen van de Israëlische regering zijn er geen reële Israëlich-Palestijnse politieke onderhandelingen geweest. Bijna een hele generatie heeft de situatie niet zien veranderen, wel integendeel: meer nederzettingen, meer onrecht en ongelijkheid en voortgaande bezetting van de Palestijnse gebieden.

Verdeeldheid aan alle kanten

Er is een groeiende kloof tussen de Arabische bevolking en de Joodse meerderheid in Israël. Tegelijk is er toenemend racisme, deels door haatdragende taal en het zaaien van angst. Wij zien een veel meer verdeelde samenleving, met gebrek aan sociale solidariteit en afname van een gedeelde visie op de samenleving. Arabische burgers in Israël zijn tot illegalen gemaakt en tot tweederangsburgers. Arabische mensen in Israël moeten gezien worden als volwaardige burgers.

Ook Jeruzalem is verdeelder dan ooit en wordt meer conflictueus door de voortgaande overheidsplannen om Palestijnen uit hun huizen te verdrijven.

De voortdurende verdeeldheid tussen Fatah en Hamas zorgt ervoor dat er geen consistente aanpak komt van de Palestijnse leiders en hun bevolking als geheel in de richting van een vredesproces en een uiteindelijke twee staten oplossing. Ook in Palestina zouden er verkiezingen moeten komen, waarna de nieuwe leiders een proces van contacten en netwerken met Israëlische politici kunnen starten om deze muurvaste situatie te deblokken.

Als je niet met ons bent, ben je tegen ons

Telkens als iemand kritiek uit op het beleid van de Israëlische regering, wordt die persoon “links” weggezet en in sommige gevallen verweten ‘antisemiet’ te zijn of ‘Arab lover’. Als je over vrede praat ben je links! Dit soort reacties om kritiek niet ernstig te hoeven nemen wordt ook gedeeld door andere (westerse) regeringen. Dat was in mei 2019 het geval in het Duitse parlement, de Bundestag, toen daar gesteld werd dat het steunen van de BDS-campagne² een uiting van antisemitisme is.³ Iedere burger heeft het recht om kritisch te zijn ten overstaan van het Israëlische beleid. Er zijn alternatieven!

² <https://bdsmovement.net/>

³ <https://www.rt.com/news/459605-germany-bds-anti-semitism-motion/>

Mars van de terugkeer

De situatie in de Gazastrook blijft continu gespannen. De wekelijkse geweldloze actie 'March of return' loopt nu al meer dan een jaar. Vele Palestijnen geloven dat geweldloosheid de te volgen weg is naar het einde van de bezetting en mogelijke zelfbeschikking.

Het geweldloos protest op initiatief van middenveldorganisaties in Gaza en snel overgenomen door Hamas (wat ook resulteerde in geweld omwille van de represailles door het Israëlische leger) is bedoeld als een constante herinnering aan het feit dat Palestijnen niet zomaar vertrekken en dat hun levensomstandigheden onacceptabel zijn. Israël en Egypte voeren sinds 2005 een blokkade en sluiting van Gaza uit. Geweldsuitbarstingen tussen Hamas en Israël gaan tot op vandaag met ups en downs door.

Toen Israël zich in 2005 uit Gaza terugtrok heeft het alle nederzettingen verwoest en niets achtergelaten, geen steen die zou kunnen worden gebruikt, bijvoorbeeld om Palestijnse vluchtelingen te huisvesten of om huisvesting te bieden aan Palestijnen die nog steeds in kampen leven.

Is er hoop voor jonge Palestijnen?

Zo'n 35.000 jonge Palestijnen hebben Gaza in 2018 verlaten.⁴ De jonge Palestijnse generatie is de meest niet-politieke sinds het begin van de Palestijnse nationale beweging. Dit is waarschijnlijk het resultaat van verloren hoop en emigratie, van mislukte vredesprocessen en onvervulde beloften. Er is inderdaad weinig geloof dat er vrede gloort aan de horizon. Jonge mensen krijgen weinig kansen om hun eigen (politieke) samenleving op te bouwen en in plaats daarvan is er veel woede, haat en hopeloosheid gegroeid.

Deal van de eeuw?

De regering van de VS zal binnenkort haar zogeheten 'deal of the century' presenteren. Het spreken over een new deal lijkt in de huidige situatie vooralsnog holle retoriek.

Zonder twijfel is de verwachting van die deal vooral ten voordele van Israël. En misschien zijn er in dat plan ook enkele positieve elementen voor de Palestijnen. Tegelijk kunnen zij geen verdere Israëlische annexatie van delen van de West Bank aanvaarden en blijven zij bij hun

⁴ <https://www.timesofisrael.com/35000-palestinians-left-gaza-in-2018-via-egypt-and-turkey-report/>

standpunt dat Oost-Jeruzalem Palestijns en West-Jeruzalem Israëliësch is.

Het valt te verwachten dat de Palestijnen die deal zullen verwerpen.⁵ Elke deal die Al Aqsa (dat wil zeggen het gehele Arabische deel van Jeruzalem) in handen van de Israëliërs laat, zal door de hele Arabische en moslimwereld verworpen worden. De Palestijnen zullen hun uiteindelijke wens voor onafhankelijkheid en soevereiniteit bevestigen.

Jeruzalem is niet te koop!

Een stap in de ‘deal van de eeuw’ is een economische werkvergadering die later in juni in Bahrein zal plaatsvinden. De Palestijnen vrezen dat hun nationale agenda zal worden afgekocht. Hun ambities zullen verder onwettig verklaard worden. “Jeruzalem is niet te koop”! De Palestijnen zullen Judea en Samaria nooit voor een zak geld opgeven. Je kan het thuisland niet van de Palestijnen afkopen. Elke autochtone bevolking ter wereld biedt weerstand aan kolonisten zolang er een sprankje hoop is om van het gevaar van kolonialisering af te komen.

Wie heeft de VS een mandaat gegeven om een deal voor te stellen? We kunnen aannemen dat de internationale gemeenschap de voorgestelde deal ook zal afwijzen, als deze niet gebaseerd is op de twee-staten oplossing en Israël toelaat om delen van de West Bank te annexeren, maar geen politieke oplossing voor Jeruzalem inhoudt. Het is de verantwoordelijkheid van de Verenigde Naties om het vredesproces te begeleiden. De internationale gemeenschap moet de Palestijnen beschermen tegen bestraffing door financieel en politiek isolement.

Oproep tot menswaardigheid en algemeen belang

De Assemblee van katholieke bedienaren in het Heilig Land (Assembly of Catholic Ordinaries of the Holy Land) heeft in mei 2019 een standpunt bepaald zeggende dat vrede, wederzijdse gelijkheid en respect de basis moeten vormen van voortgang in de Israëliësch-Palestijnse relaties, ondanks voortdurende tegenslagen. Voortdurende problemen in Palestina en Israël doen velen de vraag stellen “of de internationale diplomatie en het vredesproces wel ooit echt op rechtvaardigheid en goede wil gebaseerd waren”. “Velen in Palestina en Israël hebben het gevoel dat hun leven sinds de start van het vredesproces steeds ondraaglijker is geworden.” “Velen zijn vertrokken, veel meer nog denken erover om te vertrekken en sommigen nemen hun toevlucht tot

⁵ <https://www.reuters.com/article/us-usa-mideast-plan-insight/palestinians-say-u-s-deal-of-the-century-will-finish-off-their-state-idUSKCN1T124F>

geweld. Sommigen sterven in stilte en anderen verliezen alle vertrouwen en hoop.”

Conclusie

Het wordt tijd dat de Palestijnen meer in het offensief gaan met een vredestrategie die focust op hun eigen recht op zelfbeschikking. Eindeloze bezetting is geen optie. De hoop is dat beide volkeren elk in hun eigen land naast elkaar kunnen leven. De tweestatenoplossing moet weer relevant gemaakt worden.

Elke oplossing moet gebaseerd zijn op het algemeen belang van allen die in het Heilig Land leven, zonder uitzondering. Alle mensen in de regio moeten leren samenleven als gelijken en in menswaardigheid in het Heilig Land.

Brussel, 3 juni 2019

Fr. Paul Lansu
Senior Policy Advisor
Pax Christi International

Vertaling: Hugo Swinnen